

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 58 0 Ps 272700 25 Rev
Sarajevo, 15.07.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sutkinja Amire Sadović, kao predsjednice vijeća, Silvane Brković-Mujagić i Enise Bilajac, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužitelja T. M., vlasnika SD Solarne elektrane „Staro Blace“, sa sjedištem u Rami-Prozoru, Blace 2, kojeg zastupaju odvjetnici iz OD „Donko“ iz Mostara, protiv tuženog Operatora za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju, Mostar, Ul. Adema Buća 34, kojeg zastupa Adnan Beganović, odvjetnik iz Mostara, radi isplate potraživanja, vrijednost predmeta spora 7.974,50 KM, odlučujući o reviziji tuženog protiv presude Kantonalnog suda u Mostaru, broj 58 0 Ps 272700 24 Pž od 05.03.2025. godine, u sjednici vijeća održanoj 15.07.2025. godine, donio je slijedeću

P R E S U D U

Revizija se dopušta i prihvata, preinačavaju se drugostupanjska i prvostupanjska presuda na način da se odbija tužbeni zahtjev tužitelja za obvezivanje tuženog na isplatu razlike između garantirane i referentne cijene za isporučenu električnu energiju iz obnovljivih izvora energije za razdoblje od 01.09.2021. do 31.12.2021. godine iznos od 1.722,13 KM i za razdoblje od 01.01.2022. do 31.10.2022. godine iznos od 5.851,53 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 10.01.2022. godine do isplate, uz naknadu troškova postupka u iznosu od 2.153,40 KM.

Obvezuje se tužitelj da tuženom na ime ukupnih troškova postupka plati 2.386,80 KM.

Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova revizijskog postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostupanjskom presudom Općinskog suda u Mostaru, broj 58 0 Ps 272700 24 Ps od 27.11.2024. godine, obvezan je tuženi na isplatu razlike između garantirane i referentne cijene za isporučenu električnu energiju iz obnovljivih izvora energije za razdoblje od 01.09.2021. do 31.12.2021. godine iznosa od 1.722,13 KM i za razdoblje od 01.01.2022. do 31.10.2022. godine iznosa od 5.851,53 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 10.01.2022. godine do isplate i uz naknadu troškova postupka u iznosu od 2.153,40 KM.

Drugostupanjskom presudom Kantonalnog suda u Mostaru, broj 58 0 Ps 272700 24 Pž od 05.03.2025. godine, žalba tuženog je odbijena i prvostupanjska presuda potvrđena. Odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova postupka.

Protiv drugostupanjske presude reviziju je na temelju članka 237 st. 3 i 4 Zakona o parničnom postupku blagovremeno izjavio tuženi, radi osiguranja jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, a povodom sljedećeg pravnog pitanja:

„Da li mikropostrojenja po automatizmu, sukladno članku 27 st. 4 i 5 Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne koegeneracije F BiH stječu pravo na otkup električne energije po garantiranim cijenama, bez provođenja upravnog postupka pred tuženim sukladno odredbama članka 23 Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne koegeneracije F BiH i bez obzira na postojanje ili nepostojanje kvota koje je propisala Vlada Federacije BiH tabelom 10b. Akcionog plana za korištenje obnovljivih izvora energije i bez obzira na ugovorni odnos između parničnih stranaka kojim je ugovorena referentna cijena i činjenice da je tužitelj cijelo vrijeme ispostavljao fakture po obračunu referentne, a ne garantirane cijene, a koje je vrlo važno radi gore navedenih parničnih postupaka koji se vode pred Općinskim i Kantonalnim sudom u Mostaru, ali i budućih postupaka?“

Kao razlog za dopuštanje izvanredne revizije dostavljene su: Presuda Kantonalnog suda u Mostaru, broj 58 0 Ps 258559 23 Pž od 18.09.2024. godine, kojom je, suprotno predmetnoj, pobijanom presudom potvrđena prvostupanjska presuda kojom je odbijen tužbeni zahtjev za isplatu razlike između garantirane i referentne cijene za isporučenu i proizvedenu električnu energiju iz obnovljivih izvora energije u mikro postrojenju za vrijeme od 01.06.2021. do 28.02.2022. godine u iznosu od 6.235,16 KM, sa zakonskim zateznim kamatama i troškovima postupka, Presuda Kantonalnog suda u Mostaru, broj 58 0 Ps 258911 23 Pž od 18.09.2024. godine, gdje je također potvrđena prvostupanjska presuda kojom je odbijen tužbeni zahtjev za zaključenje ugovora po garantiranoj cijeni, Presuda Kantonalnog suda u Mostaru, broj 58 0 Ps 223657 23 Pž od 20.03.2024. godine, gdje je prvostupanjskom presudom odbijen zahtjev za utvrđivanje djelomične ništavnosti odredaba ugovora o otkupu električne energije po garantiranim cijenama određenog iznosa, što je potvrđeno drugostupanjskom presudom.

Odgovorom na reviziju tužitelj osporava osnovanost podnesene revizije i traži naknadu za sastav odgovora u iznosu od 421,20 KM.

Uz odgovor na reviziju tužitelj je dostavio presude Kantonalnog suda u Mostaru br.: 58 0 Ps 261533 24 Pž od 20.11.2024. godine (tuženi obavezan na isplatu razlike), 58 0 Ps 272699 24 Pž od 11.03.2025. godine (tuženi obavezan na isplatu razlike), 58 0 Ps 272700 24 Pž od 05.03.2025. godine (tuženi obavezan na isplatu razlike), 58 0 Ps 272698 24 Pž od 05.03.2025. godine (tuženi obavezan na isplatu razlike), 58 0 Ps 272701 24 Pž od 11.03.2025. godine (tuženi obavezan na isplatu razlike).

Ispitujući pobijanu presudu u granicama propisanim odredbom članka 241 stavak 2 Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), ovaj revizijski sud je odlučio iznimno dopustiti reviziju, jer cijeni da je dopuštanje i razmatranje predmetne revizije bitno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, u smislu članka 237 stavak 4 Zakona o parničnom postupku.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari jeste potraživanje razlike između referentne cijene koju je tuženi isplaćivao tužitelju za električnu energiju iz obnovljivih izvora i garantirane cijene, za koju tužitelj smatra da mu pripada kao mikroproizvođaču električne energije iz obnovljivih izvora električne energije.

Prilikom odlučivanja po reviziji ovaj sud je imao u vidu činjenično stanje koje se u bitnom ogleda u sljedećem:

Tužitelj T.M., vlasnik SD Solarna elektrana „Staro Blace“ Prozor-Rama, kvalificirani je proizvođač električne energije iz obnovljivih izvora, u konkretnom slučaju sunčeve energije, točnije, ima mikro postrojenje za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije,

za što ima dozvolu; proizvedenu električnu energiju u utuženom razdoblju isporučivao je tuženom Operatoru za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju, Mostar, do studenog 2022. godine, a od studenog 2022. godine ima zaključen ugovor sa drugom pravnom osobom; za proizvedenu i isporučenu energiju iz mikro postrojenja tužitelja za utuženo vrijeme izvršeno je plaćanje po referentnoj cijeni. Tužitelj je sa tuženim imao zaključen Ugovor o otkupu električne energije iz postrojenja u probnom radu od 16.02.2021. godine za prvih šest mjeseci za isplatu po referentnim cijenama. Ove činjenice među parničnim strankama nisu sporne.

Članak 27 Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije („Sl. novine F BiH“, br. 70/13 i 5/14 – u daljem: Zakon), u stavku (2) propisuje da će za mikro postrojenja primjenjivati mikro procedure, sukladno Pravilniku za mikro postrojenja obnovljivih izvora energije, kojim će biti definirani postupci kod izgradnje, uvjeti priključenja na distributivnu mrežu, način mjerenja i obračuna proizvedene električne energije, a koji pravilnik donosi regulatorna komisija sukladno rokovima definiranim Zakonom o električnoj energiji. U stavku (4) tog članka Zakon propisuje da se otkup električne energije proizvedene u mikropostrojenjima OIE vrši po garantiranim otkupnim cijenama, koje se primjenjuju na privilegirane proizvođače za isti obnovljivi izvor.

Prema članku 10 stavak 1 točka g) Zakona, Operator sukladno članku 27 stavak (2) ovog zakona zaključuje Ugovor o otkupu električne energije sa mikroproizvođačem, te vrši obračun i isplatu finansijskih sredstava za isporučenu električnu energiju.

Iz navedenih propisa proizilazi da se ocjena pitanja izgradnje, uvjeta priključenja, način mjerenja i obračuna proizvedene električne energije kod mikro postrojenja vrši prema Pravilniku za mikro postrojenja obnovljivih izvora energije, te da mikro proizvođač električne energije iz obnovljivih izvora električne energije po stjecanju tog statusa, za otkup električne energije po garantiranim cijenama, po kojim tužitelj u ovom slučaju traži isplatu razlike u odnosu na referentnu cijenu, zaključuje ugovor sa tuženim, prema kojem ugovoru će se vršiti obračun i isplata finansijskih sredstava. Tužitelj nema potpisan ugovor iz članka 10 stavak 1 točka g) Zakona, niti je u upravnom postupku, odnosno upravnom sporu kao eventualnom sudskom nastavku upravnog postupka tražio zaključenje ovog ugovora, odnosno suprotno tomu nije dokazivao u provedenom parničnom postupku.

Prema pravnom shvaćanju Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda Federacije BiH sa sjednice od 09.07.2025. godine, mikro proizvođači električne energije iz obnovljivih izvora električne energije nemaju pravo na garantiranu cijenu *ex lege*. Ovo znači da je tužitelj svoje pravo na garantiranu cijenu za proizvedenu električnu energiju iz obnovljivih izvora električne energije mogao ostvariti zaključenjem ugovora sa tuženim, po ostvarenim uvjetima po pitanju izgradnje i proizvodnje mikro postrojenja, sve po prethodno navedenim propisima, a što je sveukupno imao dokazati i tražiti u upravnom postupku, odnosno upravnom sporu kao načinu sudske zaštite u slučaju neostvarenja prava u upravnom postupku. Da je predmetna materija upravno pravna i da u tom smislu svoja prava proizvođači električne energije imaju ostvarivati kroz upravni postupak i upravni spor proizilazi iz vrste prava (radi o pravu na poticaj koji osigurava država prema svojim uvjetima, a ne građanskom pravu), kao i iz odredbi članka 3 stavak 1 točka b), članka 20 stavak 2, članka 23 stavak 2 i članka 33 Zakona. Obzirom da tužitelj nije dokazao da ima zaključen ugovor ili sudsku odluku koja zamjenjuje ugovor o otkupu električne energije sa Operatorom, to nema osnova za tužbeni zahtjev za isplatu električne energije po garantiranim cijenama.

Slijedom navedenog, a na temelju članka 250 stavak 1 Zakona o parničnom postupku, donesena je odluka o preinačenju pobijane i prvostupanjske presude odbijanjem tužbenog zahtjeva.

Na temelju članka 397 stavak 2 Zakona o parničnom postupku, ovaj sud je odlučio o troškovima cjelokupnog postupka, dosuđujući troškove tuženom, koji mu po članku 386 stavak 1 Zakona o parničnom postupku pripadaju: 1.123,20 KM prema odvjetničkom troškovniku za prvostupanjski postupak, 842,40 KM za sastav žalbe u iskazanom troškovniku u žalbenom postupku i 421,20 KM za sastav revizije po iskazanom troškovniku u ovom postupku (PDV broj na memorandumu pismena), ukupno 2.386,80 KM.

Obzirom da odgovor na reviziju nije bio potreban za ovaj postupak, na temelju članka 387 stavak 1 Zakona o parničnom postupku zahtjev tužitelja za naknadu za sastav odgovora na reviziju po odvjetniku je odbijen.

Predsjednica vijeća
Amira Sadović, s.r.